

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія українського правопису

Освітня програма «Українська мова і література»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 014 Середня освіта

014.01 Українська мова і література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “30” вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія українського правопису
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	к.ф.н. Русакова Ольга Валеріївна
Контактний телефон викладача	-
Е-mail викладача	olga.rusakova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна / заочна форма, дистанційне навчання
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводяться на практичних заняттях (тривалість залежить від потреб студента, у межах робочого часу викладача)
2. Анотація до курсу	
У процесі вивчення курсу “Історія українського правопису” передбачається поглиблене вивчення етапів становлення українського правопису від давньоукраїнських правописів до нової редакції правопису української мови, затвердженого Кабінетом Міністрів України 22 травня 2019 року. Цей курс повинен допомогти студентові мати власне уявлення про сучасні дискусії щодо українського правопису, розуміти їхні причини, бачити взаємозв’язки між етапами розвитку української мови та особливостями використання того чи іншого правопису.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів із правописними системами української мови в різний період її функціонування, узагальнити сучасні напрацювання щодо створення нової редакції правопису, проаналізувати зміни, які відбулися в чинному правописі, покращити культуру мовлення студента-філолога.	
4. Результати навчання (компетентності)	
У процесі вивчення курсу “Історії українського правопису” студенти повинні мати: • здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності; • знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя; • здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях; • здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України; • здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови; • здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій; • здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні; • здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань; • здатність кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, підходи, прийоми і засоби формування комунікативної компетентності учнів закладів середньої освіти; • здатність трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, у практику викладання української мови та літератури;	

обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань; • здатність до здійснення діяльності з організації, проектування навчально-виховного процесу з української мови і літератури та окремих його складових з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови і літератури; • уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови та літератури (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах; • здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
5	014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Принципи орфографії. Давньоукраїнські правописи 1. Принципи орфографії. 2. Давньоукраїнське письмо. 3. Давній болгарський правопис. 4. Правопис М.Смотрицького 1619 року. 5. Реформа письма 1708 року („гражданка”).	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 2; 10	Підсумкова оцінка – 100 балів аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів	два тижні

Тема 2. Українські правописи XIX ст. 1. Правопис О. Павловського 1818 року. 2. Правопис М.Максимовича 1827 року. 3. Правопис „Русалки Дністрової” 1837 року. 4. Правопис П. Куліша („кулішівка”) 1856 року. 5. Заборона українського правопису 1876 року. „Драгоманівка” 1877 року	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 2; 10	аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів	два тижні
Тема 3. Правописи Галичини. Українські правописи періоду УНР 1. Правописна боротьба в Галичині. 2. Правопис Желехівського („желехівка”). 3. Запровадження фонетичного правопису в Галичині 1893 року. 4. Правопис Грінченка 1908 року. 5. „Головніші правила українського правопису” Івана Огієнка. Академічний правопис 1920–1921 років.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 4; 10	аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів	два тижні
Тема 4. Український правопис 1928-1929 років 1. Передісторія нового академічного правопису. 2. Основні компромісні досягнення „харківського” правопису. 3. Вади і недоліки правопису 1928–1929 років. 4. Історія використання цього правопису.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 2; 10	аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів	два тижні
Тема 5. Правописи Радянської України. Проекти правописів незалежної України 1. Правопис 1933, 1945, 1960, 1990 років. 2. Напрацювання робочої групи 1999 року. Видання „Проекту найновішої редакції українського правопису”.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 4; 10	аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 10 балів	два тижні
Тема 6. Нова редакція					

українського правопису 2019 року 1. Обов'язкові зміни у правописі. 2. Варіантні норми нової редакції українського правопису.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1-13	2; 4; 10	аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 10 балів	два тижні

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
	90 – 100	A	відмінно	зараховано	
	80 – 89	B	добре		
	70 – 79	C			
	60 – 69	D	задовільно		
	50 – 59	E			
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує завдання, які містять питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямовані на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.				
Семінарські заняття	Семінарські заняття навчальним планом не передбачені				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (50 %)				

7. Політика курсу

Курс передбачає різні форми та методи аудиторної та самостійної навчальної роботи.

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання вправ з посібника. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2). Успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку.

8. Рекомендована література

1. Вихованець Іван. Ненаукові пристрасті навколо українського правопису // Українська мова. 2004. №2.
2. Караванський Святослав. Два правописи одна мова // Урок української. Практикум. С.

27 – 31.

3. Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. 582 с.
4. Німчук В.В. Переднє слово // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. К.: Наукова думка, 2004. С. 5– 26.
5. Німчук В.В. Проблеми українського правопису в XX– початку XXI ст. / В.В. Німчук; НАН України, Ін-т української мови. Київ, 2002. 112 с.
6. Огієнко Іван. Історія українського правопису // Історія української літературної мови. – Київ.: Либідь, 1995. С. 228–245.
7. Півторак Г.П. Гражданський шрифт // Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2000. С. 101– 102.
8. Пономарів Олександр. Історія сьогодення українського правопису // Мандрівець. 2006. № 1. С. 71–74.
9. Проект нової редакції українського правопису (1999): анкета для опитування фахівців // Український правопис (1928) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ К.: Наукова думка, 2004. С. 561–570.
10. Русанівський В.М. Стосунок „проекту” до реального українського правопису // Мовознавство. 2002. №6. С. 92– 98.
11. Синявський Олекса. Коротка історія „Українського правопису” // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 431–453.
12. Тараненко О.О. Лінгвістичний і соціальний комплекс проблем навколо сучасного українського правопису // Мовознавство. 1995. № 1. С. 3–9.
13. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.Потебні НАН України, Ін-т української мови НАН України. Київ: Наукова думка, 2019. 292 с.
14. Український правопис (1928) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 453–487.

Викладач _____ Русакова О. В.